

บทที่ 5

บทสรุป (Conclusions)

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

แม้การทำประมวลศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับสัญญาเช่าที่พักนี้จะเป็นเพียงโครงการเล็กๆ แต่เนื่องจากผู้รวบรวมไม่มีความรู้ความชำนาญด้านกฎหมายโดยตรง เพียงแต่ได้ศึกษาวิชาการแปลเอกสารด้านกฎหมายมาบ้าง ทำให้ต้องใช้เวลาในการทำงานครั้งนี้มากกว่าที่ได้วางแผนไว้ เนื่องจากทุกขั้นตอนมีรายละเอียดมากมาย และต้องปรึกษาผู้รู้ร่วมกับการค้นคว้าเอกสารอ้างอิงจำนวนมาก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน

ดังนั้น จึงขอเสนอประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับอุปสรรคปัญหา และข้อเสนอแนะบางประการ ในแต่ละขั้นตอนของการทำประมวลศัพท์เฉพาะ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดหัวข้อและขอบเขต

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่สำคัญที่สุด หากผู้รวบรวมไม่มีความรู้พื้นฐานในด้านนี้ และไม่มีวัตถุประสงค์กับกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน จะทำให้ไม่สามารถกำหนดขอบเขตการศึกษาที่ชัดเจนได้ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการทำงานขั้นต่อไป คือทำให้เกิดความสับสนและใช้เวลามากกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งข้อเสนอแนะคือ ต้องปรึกษาผู้รู้จนได้หัวข้อและขอบเขตที่แน่ชัดก่อนลงมือทำงานขั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 การเตรียมการ

2.1 การหาข้อมูลและการคัดเลือกข้อมูล

หากผู้รวบรวมไม่กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกข้อมูลให้ชัดเจน จะทำให้เสียเวลามาก เพราะการค้นหาเอกสารจากอินเทอร์เน็ตที่มีข้อมูลเป็นล้านๆ ขึ้นนั้น อาจกลายเป็นการคุ้ยกองขยะที่เสียเวลาไปเปล่าๆ ก็เป็นได้ ดังนั้น หากไม่มีความรู้ความชำนาญในสาขานั้น ต้องกำหนดหลักเกณฑ์คร่าวๆ ขึ้นมาก่อน แล้วปรึกษาผู้รู้ให้แน่ชัด เพื่อปรับหลักเกณฑ์ดังกล่าว ก่อนลงมือค้นและคัดเลือกข้อมูล

2.2 การสร้างคลังข้อมูลภาษา

ในขั้นตอนนี้ไม่มีปัญหา เนื่องจากผู้รวบรวมค้นเคยกับการค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต จึงสามารถเก็บข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของเอกสารแต่ละชิ้นไว้ครบถ้วน แต่มีข้อพึงระวังคือทุกครั้งที่เราเข้าไปใช้เครื่องมือค้นหาข้อมูล (เสิร์ชเอนจิน) ผู้รวบรวมต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับที่มา ชื่อเรื่อง ผู้จัดทำ และวันที่ปรับปรุงข้อมูลอย่างละเอียด ไม่เช่นนั้นจะต้องเสียเวลาย้อนกลับไปใช้เครื่องมือค้นหาข้อมูลอีกหลายครั้ง ซึ่งบางครั้งก็หาเว็บไซต์นั้นไม่พบ เนื่องจากมีข้อมูลในหัวข้อนั้นเป็นหมื่นๆ หรือเป็นแสนๆ ชิ้น และมีการปรับลำดับของข้อมูลอยู่เรื่อยๆ ทำให้ค้นหาไม่พบ หรือต้องเสียเวลามากขึ้นไปอีกโดยไม่จำเป็น

2.3 การสร้างมโนทัศน์

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่อาจทำให้ผู้รวบรวมเกิดความสับสนมากที่สุด เนื่องจากตอนแรกผู้รวบรวมไม่เข้าใจความหมายและลักษณะของมโนทัศน์สัมพันธ์แต่ละคู่ที่แสดงไว้ในตัวอย่างงานประมวลศัพท์ของผู้รวบรวมท่านอื่นๆ จึงไม่สามารถกำหนดมโนทัศน์สัมพันธ์ของตัวเองได้อย่างถูกต้อง ประกอบกับการที่ไม่มีความรู้ความชำนาญด้านกฎหมาย ทำให้ต้องใช้เวลาพอสมควรในการสร้างมโนทัศน์ขึ้นมา ข้อเสนอแนะก็คือทดลองทำไปก่อน แล้วปรึกษาผู้รู้เพื่อปรับแก้ และอย่าสร้างมโนทัศน์ที่ซับซ้อนและใหญ่โตมากนัก ควรแตกเป็นมโนทัศน์ย่อยๆ และแสดงความสัมพันธ์ให้เห็นได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่ายจะดีกว่า

ขั้นที่ 3 การจัดทำประมวลศัพท์เฉพาะ

3.1 คัดเลือกศัพท์จากคลังข้อมูลภาษา

ปัญหาของขั้นตอนนี้คือการมีคำศัพท์ที่มากมายจนเลือกไม่ถูก และไม่แน่ใจว่าคำใดเป็นคำศัพท์ทั่วไปหรือคำศัพท์เฉพาะ เนื่องจากผู้รวบรวมไม่มีความชำนาญในด้านนี้ อย่างไรก็ตาม การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกคำให้แน่ชัด การกำหนดจำนวนคำศัพท์ที่ต้องการ และการปรึกษาผู้รู้จะช่วยลดความสับสนและเวลาในการทำงานของขั้นตอนนี้ได้ดีที่สุด

3.2 บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ใช้เวลามากที่สุด เนื่องจากมีรายละเอียดมากมายที่ต้องบันทึกลงในตาราง โดยเฉพาะส่วนที่เป็น Feature นั้นยากที่สุด สำหรับคนที่ไม่มีความรู้ในด้านนี้โดยตรง เนื่องจากคำอธิบายในตำรากฎหมายมักเขียนด้วยถ้อยคำที่อ่านเข้าใจยาก บางครั้งถึงกับต้องแปลไทยเป็นไทย แต่การปรึกษาผู้รู้นั้นช่วยได้มาก หลังจากที่เราเข้าใจความหมายแล้ว ต้องนำมาเขียนใหม่

ให้เป็นภาษาที่คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของการทำประมวลศัพท์ครั้งนี้อยู่ที่ผู้แปลและผู้อ่านโดยทั่วไปที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายอย่างลึกซึ้ง

ส่วนที่เป็น Linguistic note ยากเป็นลำดับที่สอง เพราะบางครั้งไม่ทราบว่าควรใส่หรือไม่ใส่อะไรลงไปบ้าง ดังนั้น ข้อเสนอแนะก็คือต้องหาคนอ่านบันทึกในส่วนนี้เพื่อให้ความเห็นเพิ่มเติม ซึ่งควรเป็นทำงานด้านการแปลภาษาอังกฤษและไทย หรือเป็นเจ้าของภาษา และที่สำคัญคือต้องพยายามค้นคว้าจากพจนานุกรม ทั้งพจนานุกรมทั่วไปและพจนานุกรมศัพท์เฉพาะ เพื่อหาตัวอย่างการใช้คำนั้นๆ ให้ได้มากที่สุด

ขั้นที่ 4 นำเสนอผลงาน ทำบันทึกข้อมูลศัพท์สุดท้ายและดัชนีค้นคำ

ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่มีประโยชน์มาก เพราะการได้ฟังข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในสาขานี้ เพื่อนนักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ทำให้ผู้รวบรวมได้ความคิดใหม่ๆ ที่ชัดเจนเพิ่มมากขึ้น จนสามารถนำมาใช้ในการทำบันทึกข้อมูลศัพท์สุดท้ายได้อย่างง่ายดาย ดังนั้น จึงขอแนะนำว่าควรหาผู้อ่านที่หลากหลายมาอ่านงานนี้ ก่อนการทำบันทึกครั้งสุดท้ายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้